

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 4. 12. 2024

Správne konanie: 0110/SKO/2024
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: MEDIA COMPANY s. r. o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 26. 11. 2024

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej, postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. v správnom konaní č. 0110/SKO/2024 rozhodla, že účastník správneho konania:

MEDIA COMPANY s. r. o., so sídlom: M. R. Štefánika 149, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 48 139 840

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým,

že na programovej službe Považie odvysielal dňa 29. 3. 2024 o cca 18:03 hod. program *Noviny*, a v rámci neho spravodajský príspevok informujúci o výsledkoch prvého kola volieb prezidenta Slovenskej republiky, ktorý obsahoval kriticky vyznievajúce vyjadrenia na adresu kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky, Ivana Korčoka, bez toho, aby príspevok obsahoval alebo sprostredkoval vyjadrenie Ivana Korčoka alebo predstaviteľa jeho volebného tímu, čím prišlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 4. 1. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok správneho konania.

T: 16. 12. 2024

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 19. 6. 2024 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi MEDIA COMPANY s. r. o. (ďalej len „účastník konania“) vo veci možného porušenia povinnosti ustanovenej v **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že vo vysielaní televíznej programovej služby Považie odvysielal dňa 29. 3. 2024 o cca 18:03 hod. program *Noviny*, ktorým mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 20. 8. 2024, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0110/SKO/2024. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania poučený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 12. 11. 2024 bola účastníkovi konania doručená opätovná výzva na vyjadrenie k predmetu správneho konania, v ktorej bola účastníkovi konania stanovená lehota na vyjadrenie 5 dní odo dňa doručenia uvedenej výzvy.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 22. 11. 2024.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

18:00:00 začiatok záznamu vysielania

Zvučka a začiatok programu *Noviny*

Príspevky:

- Masívna výstavba na sídlisku Rozkvet.

18:03:33 -18:07:43

Hlas mimo obrazu: „Do druhého kola prezidentských volieb na Slovensku pôjdu dvaja kandidáti. Zástupca progresívnych liberálov, organizátor protivládnych protestov Ivan Korčok a Peter Pellegrini, súčasný predseda strany HLAS a parlamentu. Štefan Harabin ako národný kandidát skončil na treťom mieste s takmer 12-timi percentami hlasov. Najvyššia volebná účasť bola v Bratislavskom kraji, najnižšia v Košickom. Napätie v centrálnych volebných lídrov rástlo do poslednej chvíle. U Štefana Harabina v Mlynskej doline to dýchalo rodinnou priateľskou atmosférou.“ (V obraze zábery na Prezidentský palác v Bratislave; záber na billboard Ivana Korčoka s jeho osobou a textom „slúžiť ľuďom, nie politikom Ivan Korčok, kandidát na prezidenta Slovenskej republiky“; záber na Petra Pellegriniho pred budovou, objímajúceho ženu po jeho ľavom boku, okolo stojí niekoľko mužov; v obraze Štefan Harabin vo volebnej miestnosti, ktorý práve hádže obálku do urny, v pozadí je jeho manželka; v obraze je Štefan Harabin v rozhovore s párom, v pozadí postáva niekoľko ľudí; záber do volebnej miestnosti, kde sa nachádzajú niekoľkí voliči; záber na Matúša Šutaja Eštoka a mladého muža, v pozadí sú ďalšie osoby; v obraze sedí v reštaurácii Štefan Harabin a pri stole diskutuje s osobami, v pozadí postáva niekoľko osôb)

Moderátor (v obraze) sa rozpráva s manželkou Štefana Harabina (tiež v obraze): „Vôbec s akým pocitom to všetko dnes vnímate a prežívate?“

Manželka Štefana Harabina (bez uvedenia mena na obrazovke): „Ja? S veľmi dobrým pocitom. Akože, užívam si to. Je to, je to fajn.“

Muž v centrále kandidáta Štefana Harabina (bez uvedenia mena na obrazovke): „Mali sme veľmi veľa výjazdov. Myslím, že pre nášho kandidáta Štefana Harabina to bolo pomerne náročné, lebo v závere, vo finále už bolo vidieť, že pod, pod očami má také veľké kruhy.“ (v obraze aj Štefan Harabin medzi svojimi priaznivcami sa s nimi objíma a diskutuje)

Ďalší, **mladší muž** v tej istej centrále (bez uvedenia mena na obrazovke): „Pre mňa, pre mňa je toto hlavná priorita, keď sa vlastne taktiež aj kandidát nebojí povedať, čo si myslí, to, čo zastupuje, hlavne názory.“ (opäť zábery na Štefana Harabina sediaceho a diskutujúceho pri stole)

Žena (bez uvedenia mena na obrazovke): „Mali sme my nejaký osobný rodinný problém a on mi v ňom teda pomohol. A ja som sa rozhodla mu teda otvoriť nejako tú rómsku kultúru a zobrať ho do nášho sveta.“ (v obraze zábery na Štefana Harabina, ktorý prijíma gratulácie od svojich priaznivcov)

Ďalší **muž** v centrále (bez uvedenia mena na obrazovke): „Ono to môže, ono to má aj tri body. Ten prvý a najdôležitejší pre mňa, osobný, je to, že pán Harabin počas covidu bojoval za nás.“ (V obraze diskutuje Štefan Harabin pri jednom stole s mužmi)

Hlas mimo obrazu: „Komornejšia, ale inak pokojná atmosféra bola u Hlasákov. Novinári mali k dispozícii okrem predsedu HLASu, členov vlády aj poslancov.“ (v obraze sú zábery z volebnej centrály kandidáta na mužov pri počítači s niekoľkými fotoaparátmi, zopár mužov postojácky diskutuje pred zapnutými televíznymi monitormi; v zábere redaktorka televízie JOJ robí rozhovor s Petrom Pellegrinim; detailný záber na červený obdĺžnik s textom Peter Pellegrini, vľavo s logom Petra

Pellegriniho počas jeho volebnej kampane; záber na redaktorku, ktorá robí rozhovor s ministerkou Denisou Sakovou)

Tomáš Drucker v centrále (bez uvedenia mena na obrazovke): „*Hodnotím to v kontexte toho, čo bolo doteraz. Sú tu nejaké odhady volebných modelov. Veríme, že Peter Pellegrini vyhrá v konečnom dôsledku prezidentské voľby a bude dobrým prezidentom, pretože súčasná spoločnosť je rozdrobená a potrebuje niekoho, kto dokáže spájať. Peter Pellegrini to preukázal aj v minulosti. Či už po vražde novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice alebo pri začiatku pandémie. Určite Peter Pellegrini, napriek tomu, že nedostane 100 % všetkých hlasov, tak je reprezentantom, a vždy taký bol, reprezentantom všetkých občanov Slovenska. Takže toto bude jeho agenda.*“ (v obraze okrem ministra sú zábery na novinárov a ľudí vo volebnej centrále; v obraze Peter Pellegrini za sprievodu kamier prichádza v sprievode ženy do budovy, pred budovou si potrasie rukou neďaleko stojacej ženy; opäť zábery z centrály Petra Pellegriniho)

Hlas mimo obrazu: „*Postup do druhého kola označil Peter Pellegrini za obrovský úspech. Výsledky volieb podľa neho ukázali, že väčšina ľudí na Slovensku si neželá liberálno-pravicovo-progresívneho prezidenta. V druhom kole prezidentských volieb sa bude Peter Pellegrini uchádzať aj o hlasy kandidáta národnárov Štefana Harabina. Ako deklaroval, jeho prioritou je zachovanie mieru.*“ (v zábere je detail televíznej obrazovky, na nej je Peter Pellegrini, ktorý dáva rozhovor novinárom, pod ním na lište vidno priebežné výsledky 1. kola prezidentských volieb Petra Pellegriniho 44,84 %, Ivana Korčoka 25,63 %, Štefana Harabina 13,83%; v zábere Peter Pellegrini v centrále v kruhu svojich podporovateľov; v obraze sa Peter Pellegrini podpisuje do zoznamu voličov vo volebnej miestnosti; v obraze Štefan Harabin s rodinou v exteriéri; záber do volebnej miestnosti na Petra Pellegriniho, ktorý odovzdáva do urny svoj hlasovací lístok)

Muž, redaktor (bez uvedenia mena na obrazovke) oslovuje priamo kandidáta Petra Pellegriniho: „*O čom rozhodnú voliči v osobe budúceho prezidenta?*“

Peter Pellegrini (bez uvedenia mena na obrazovke): „*Rozhodnú o tom, kto bude na čele najbližších 5 rokov a v prípade úspechu prezidenta aj 10 rokov. To znamená, kto bude ten človek, ktorý bude na čele tejto krajiny, ktorý bude smerovanie ovplyvňovať Slovenska, ktorý bude buď spolupracovať s vládou alebo ju bude brzdiť v krokoch, ktoré by neboli na prospech ľudí alebo na prospech tejto krajiny.*“

Hlas mimo obrazu: „*Vo volebnej centrále HLASu v bratislavskom Aušpici sa hovorilo aj o tom, čo bude so stranou HLAS, ak Peter Pellegrini dosiahne v druhom kole prezidentských volieb úspech. Denisa Saková, Matúš Šutaj Eštok a ani Tomáš Drucker sa o budúcnosť strany neobávajú. Prioritou vraj zostáva stabilita vládnej koalície.*“ (V obraze záber na ministerku Zuzanu Dolinkovú vo volebnej centrále; detailný záber na Petra Pellegriniho; záber na Petra Pellegriniho v kruhu novinárov a jeho podporovateľov; záber na Denisu Sakovú v rozhovore s novinárkou; v obraze Matúš Šutaj Eštok si spolu s moderátorom televízie prezerajú mobilné telefóny, v pozadí stoja ďalší novinári a osoby v centrále).

Matúš Šutaj Eštok (bez uvedenia mena na obrazovke): „*Čaká nás druhé kolo o dva týždne a verím, že tí voliči prídu k tomu, čo je ten najväčší výdobytok demokracie a to sú slobodné voľby v čo najväčšom počte aj v druhom kole.*“

Žena, redaktorka (bez uvedenia mena na obrazovke): „*Máte šancu osloviť voličov Štefana Harabina či maďarského voliča?*“

Matúš Šutaj Eštok (bez uvedenia mena na obrazovke): „*No, my chceme osloviť všetkých tých, ktorí chcú na Slovensku pokoj, ktorí chcú, aby tu bol mier, ktorí chcú, aby slovenské národné záujmy boli na prvom mieste.*“

Hlas mimo obrazu: „*K volebným výsledkom prezidentských kandidátov sa vyjadril aj premiér SMER - SD. Podľa neho očakáva v druhom kole prezidentských volieb tesný súboj a naďalej podporuje kandidáta HLASu – SD Petra Pellegriniho, ktorý je pre Slovensko lepším riešením ako exminister Korčok. Druhé kolo prezidentských volieb bude 6. apríla. Funkčné obdobie toho doterajšieho sa končí 15. júna 2024. Kampaň pred druhým kolom volieb možno viesť iba do 3. apríla. Z Bratislavy Viliam Šuška.*“ (V obraze záber na premiéra Roberta Fica v parlamente; záber na R. Fica v miestnosti s niektorými ministrami SMERu – SD; v obraze je Peter Pellegrini vychádzajúci z budovy, v ktorej bol pravdepodobne voliť; pohľad do volebnej miestnosti; pohľad na Prezidentský palác v Bratislave; záber na osoby prichádzajúce do budovy s volebnými miestnosťami, záber na volebné billboardy v uliciach)

Zvučka programu *Noviny*

- Opravujú detské ihriská.
- 18:10:19 Prezidentské voľby v Púchove (info o počte okrskov, počte voličov, priebeh volieb, časový rozsah volieb, informácia o percentách v prvom kole pre I. Korčoka a P. Pellegriniho v rámci celého Slovenska, informácia o výsledkoch volieb v meste Púchov s udaním % pre prvých šesť kandidátov)
- Pripravili pre deti veľkonočné dielne
- 18:16:33 Prezidentské voľby v Dubnici nad Váhom (informácia o priebehu volieb, o účasti, výsledky volieb v Dubnici, primátor ocenil 2 ľudí, ktorí voľby pripravovali)
- Učili sa robiť korbáče.
- Prvá starostlivosť o trávnik po zime.
- Zmeny cestovných poriadkov vybraných liniek MAD.
- Hokejisti Považskej Bystrice prepisujú históriu.

18:28:56 záver programu *Noviny*

obrazovo - zvukový predel

18:29:06 – 18:31:39 reklamný blok

obrazovo - zvukový predel

18:31:50 program 10 minút s ...

Rozhovor s trénerom Aikido Martinom Vaškom s ukážkami športu.

18:42:38 záver programu 10 minút s ...

18:42:39 začiatok programu *Na Považí*

19:02:57 záver programu *Na Považí*

obrazovo - zvukový predel

19:03:08 – 19:05:21 reklamný blok

obrazovo - zvukový predel

19:05:31 začiatok programu *My Vy Oni*

Program o hudbe s hudobným producentom Majom Krátkym.

19:27:12 záver programu *My Vy Oni*

obrazovo - zvukový predel

19:27:22 – 19:31:00 reklamný blok

obrazovo - zvukový predel

19:31:09 začiatok programu *Púchovský magazín (Noviny)*

Príspevky

- Zmeny cestovných poriadkov vybraných liniek MAD.
- 19:34:08 Prezidentské voľby v Púchove (info o počte okrskov, počte voličov, priebeh volieb, časový rozsah volieb, informácia o percentách v prvom kole pre I. Korčoka a P. Pellegriniho v rámci celého Slovenska, informácia o výsledkoch volieb v meste Púchov s udaním % pre prvých šesť kandidátov)
- Marec v Mestskej knižnici v Púchove.
- Prvá starostlivosť o trávnik po zime.
- Laktibrada a Nič (divadlo pre deti)
- Karatisti sa v Púchove cítili ako doma.

19:56:10 záver programu *Púchovský magazín*

19:56:10 Infotext TV POVAŽIE

- Cenník podnikateľskej reklamy za 7 kalendárnych dní.
- Prepis vašich VHS a MiniDV na DVD/USB
- Pegonet (optický internet)
- COOP Jednota
- Kates (digitálny archív)
- Cenník trhu práce
- Cenník občianskej inzercie
- Kino Mier
- Veľkonočný stolnotenisový turnaj
- Amadeus
- Kultúrne programy

- Jilemnického jarná (turistický pochod)
- Deň Zeme
- Koncert Mira Jaroša
- Slovensko moje, Otčina moja
- Kino Mier (podujatia)
- Divadlo Púchov (podujatia)
- Jarná brigáda
- Divadlo Púchov (podujatia)
- Amfiteáter Púchov
- Kollárovci koncert
- Reim v zrkadle doby
- Dom kultúry Dubnica nad Váhom (podujatie)
- Pálenie Ďura – vodáreň Prejta
- kontakty

20:14:46 záver záznamu

* * *

Podľa § 25 zákona č. 264/2022 Z. z.: *„Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný*

a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,
b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Správne konanie č. 0110/SKO/2024 bolo začaté z dôvodu, že vysielateľ MEDIA COMPANY s. r. o. na programovej službe Považie odvysielal dňa 29. 3. 2024 o cca 18:03 hod. program *Noviny*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Dňa 29. 3. 2024 vysielateľ MEDIA COMPANY s. r. o. v spravodajskom programe *Noviny* odvysielal príspevok o výsledkoch 1. kola prezidentských volieb, ktoré sa konali 23. 3. 2024. Redaktor televízie informoval, že *„do druhého kola prezidentských volieb na Slovensku pôjdu dvaja kandidáti. Zástupca progresívnych liberálov, organizátor protivládnych protestov Ivan Korčok a Peter Pellegrini, súčasný predseda strany HLAS a parlamentu.“* a že na treťom mieste skončil Štefan Harabin. Následne uskutočnil krátky rozhovor s manželkou kandidáta Štefana Harabina, Miroslavom Jureňom a s ďalšími dvoma členmi volebného tímu Štefana Harabina. Potom odvysielal krátke zostrihy z volebnej centrály strany HLAS - SD. V ďalšej časti príspevok informoval, ako si v prípade víťazstva Petra Pellegriniho predstavujú predstavitelia strany HLAS – SD jej budúcnosť. Denisa Saková, Matúš Šutaj Eštok a Tomáš Drucker skonštatovali, že sa o budúcnosť strany neobávajú a ich prioritou zostáva stabilita vládnej koalície. Redaktor tlmočil aj vyjadrenie premiéra Roberta Fica, ktorý očakáva v druhom kole prezidentských volieb tesný súboj a naďalej podporuje kandidáta strany HLAS - SD Petra Pellegriniho, ktorý je podľa neho pre Slovensko lepším riešením ako exminister Ivan Korčok. V závere spomenul, že druhé kolo prezidentských volieb bude 6. apríla 2024, že funkčné obdobie súčasnej prezidentky sa končí 15. júna 2024, a že kampaň pred druhým kolom volieb možno viesť iba do 3. apríla 2024.

Okrem úvodnej zmienky moderátora, že víťazom 1. kola prezidentských volieb sa stal Ivan Korčok, o víťazovi vysielateľ nezverejnil žiadnu inú relevantnú informáciu. V príspevku dostali priestor najmä kandidáti umiestnení na 2. a 3. mieste. Redaktor komentoval priebeh ich volebnej kampane, kandidáti mali možnosť prezentovať ich názory priamo či sprostredkovane, priestor na prezentáciu bol

poskytnutý aj členom a sympatizantom ich volebných tímov. Predmetný program tak mohol pôsobiť jednostranne a nevyvážene. Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto vzniklo dôvodné podozrenie, že odvysielaním programu *Noviny* dňa 29. 3. 2024 o cca 18:03 hod. mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

* * *

Účastník konania uviedol, že posudzovaný príspevok prevzal od iného vysielateľa, pričom mu po prekontrolovaní príspevku nebolo zrejmé porušenie objektivnosti vo vyjadreniach jednotlivých respondentov. Všimol si iba, že redaktor nenavštívil všetky volebné centrály, čo však ani nebolo v možnostiach tvoriacej redakcie. Z toho dôvodu nevidel problém zaradiť príspevok do vysielania.

* * *

Na úvod možno konštatovať, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je zabezpečenie možnosti pre recipientov aby si mohli slobodne vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií.

Program sme analyzovali s ohľadom na kritériá objektivity, medzi ktoré vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

V predmetnom prípade je potrebné posúdiť, či boli v posudzovanom spravodajskom programe dodržané kritériá, resp. požiadavky **vyváženosti a rôznorodosti**.

Povinnosť vysielateľa odvysieláť v spravodajstve rôznorodé politické názory na určitú politicky kontroverznú tému, ktorá je predmetom spravodajstva, možno vyvodiť z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „*verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine*“.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžo 33/2013 z 3. 6. 2014 účelom ustanovenia o povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov „...je vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že **mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom**, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.“

Z rozhodovacej praxe súdov však tiež vyplýva, že požiadavky vyváženosti a rôznorodosti **nemožno uplatňovať mechanicky a šablónovito**, ale uplatnenie týchto požiadaviek sa musí **prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu**, napr. téme programu alebo typu programu. Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „*Pojmy objektivnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.*“

Vzhľadom na absenciu ďalšej obdobnej judikatúry slovenských súdov, ktorá by sa špecificky zaoberala predmetnou problematikou je možné v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať na rozsudky Najvyššieho správneho súdu ČR. Tieto interpretujú podobnú právnu úpravu, resp. zákonnú požiadavku „objektivity a vyváženosti“ spravodajských a politicko-publicistických programov zakotvenú v českom právnom poriadku. Relevancia použitia judikatúry českých súdov je okrem obdobnej právnej úpravy podporená aj skutočnosťou, že ide o členský štát EU. V harmonizovaných oblastiach je judikatúra iných členských štátov EU použiteľná ako návod pre rozhodovanie v podobnej veci. V neposlednom rade zohráva rolu aj podobnosť právnej kultúry a jazyková blízkosť.

Porovnaniu požiadavky vyváženosti spravodajstva a politickej publicistiky sa venoval aj Nejvyšší správní soud České republiky vo svojom rozsudku č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012, v ktorom súd uviedol: „K pojmom zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (...), podle níž je úkolem zpravodajství pohoťově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet. Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost nezaujatě informovat, teprve cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat. Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). Nevyváženost je pak skrytá forma stranickosti, kdy jsou v určité kontroverzní situaci některé názory potlačovány ve prospěch názorů jiných. Zásada vyváženosti tak spočívá v požadavku na rovnoměrné zastoupení politických alternativ, co do rozsahu a úpravy zpravodajství. **Důraz na důsledné dodržování zásad objektivity a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických. Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohrěškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivity a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci.**

(...)

Vzhledem k tomu, že zásada objektivity byla v daném případě porušena v pořadu zpravodajském, lze takové pochybení dle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako relativně závažnější, než stalo-li by se tak v pořadu politicko-publicistickém.“

Podľa odbornej literatúry, pojem „objektivita“ „môže znamenať protikladné pojmy, ako napríklad presnosť a vyváženosť. **Ak je správa presná, potom nemusí byť vyvážená; a ak je vyvážená (medzi rôznymi konkurenčnými názormi), potom nemusí byť presná.**“ (HEARNS-BRANAMAN, J: Journalism and the Philosophy of Truth. Beyond Objectivity and Balance. Routledge, 2016). Presnosť/pravdivosť na jednej strane a vyváženosť na druhej strane sa teda môžu navzájom za istých okolností aj vylučovať. Pri nesporných či preukázaných faktoch musí preto byť dôraz na pravdivosť a presnosť, a nie na vyváženosť. Vyvažovanie preukázaného faktu, alebo faktu, na ktorom je široký odborný konsenzus, by totiž znamenalo skresľovanie reality alebo relativizáciu pravdy, čo by bolo v priamom rozpore s požiadavkou objektivity. **Ak sú však prezentované kontroverzné alebo doposiaľ nepreukázané fakty, vtedy treba klásť dôraz skôr na vyváženosť.**

Princíp, že v prípadoch **kontroverzných politických tém alebo politických sporov** by žiadna zo strán politického sporu nemala byť v spravodajskom programe znevýhodnená, možno zo zákonnej požiadavky objektivity, nestrannosti a vyváženosti vyvodit, avšak tento princíp je v niektorých právnych úpravách aj výslovne zakotvený. Napríklad podľa § 31 ods. 3 českého zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání „Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.“

Na základe vyššie uvedeného možno skonštatovať, že je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že **požiadavka vyváženosti spravodajstva neznamena „mechanickú“ vyváženosť**, v zmysle ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia dvoch veľmi vyhranených a protichodných, resp. polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženosti by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore so všeobecne uznávanými hodnotami. Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a protichodným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. McNair, B.: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004. s. 72-73; Remišová, A.: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210).

Odborná literatúra tiež uvádza: *„...bezduché prednesenie argumentov oboch strán je pri snahe o maximalizovanie objektivity nielen neúčinné, ale je aj jej prekážkou. ...je absurdné navrhovať, ako to urobil jeden program BBC, že „by mohol existovať neutrálny postoj k vykorisťovaniu a rasizmu“.*¹

Odborná literatúra k problému mechanickej vyváženosti tiež uvádza: *„...nestrannosť býva vykládaná a uplatňovaná s odkazom na vytvárení „rovnováhy“ tím, že je poskytnut stejný čas opozičním politickým názorům. (...) To v praxi znamená, že pokud novinář použije jako zdroj politika z vládnoucí politické strany, pak je nezbytné citovat také zástupce opoziční strany, protože tímto novinář docílí nepředpojatého zpracování tématu. Podobně, pokud se novináři zabývají kontroverzním tématem, je obvyklé citovat alespoň dva protichůdné názory.“ (Wahl-Jorgensen et al., 2017, s. 785). Takový postup je ovšem problematický (...) 1. Strany či názorové skupiny nemají vždy stejnou váhu a navíc na události je možné nahlížet z více než dvou stran. Takový postup v důsledku vytváří zpravodajství plné konfliktů a kontroverzí, a to i v situacích, „které jsou ve skutečnosti konsenzuální, jako například debaty vědců o změnách klimatu (...)“ (Wahl-Jorgensen et al., 2017, s. 785).“ (Křeček J. a kol.: Vyváženost ve vysílání. Praha: Grada, 2022, s. 26 – 27).*

Z vyššie uvedených východísk vyplýva, že mechanická vyváženosť pri informovaní o témach týkajúcich *aktuálnej verejnej politiky*, teda nie je žiadúca. Odborná literatúra k tomu uvádza: *„Vyloučit je nutno mechanicou aplikaci vyváženosti a počítání konkrétního času věnovaného každé ze zainteresovaných stran, což judikatura přesvědčivě potvrzuje. Podobně na její chápání nahlíží také mediálně-vědný diskurz. Mít v každém zpravodajském či publicistickém pořadu zástupce všech parlamentních stran, přestože k tématu nemají co říci, nedává smysl a je to právě důsledek mechanistického přístupu.“*²

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné rozlišovať, či je vyjadrenie **skutkovým tvrdením** (tvrdením nejakého faktu), alebo či je **hodnotiacim úsudkom**. Je podstatné, či obsahom vyjadrenia sú empiricky overiteľné fakty, teda konštatovanie určitej objektívnej skutočnosti, alebo či má vyjadrenie charakter hodnotiaceho úsudku, t.j. subjektívneho názoru či postoja.³ Skutkové tvrdenie (nazývané aj „fakt“) je teda tvrdenie, o ktorom možno jednoznačne povedať, že je pravdivé alebo nepravdivé. Hodnotiaci úsudok (resp. názor, postoj, hodnotenie) je naopak tvrdenie, ktorého pravdivosť sa nedá objektívne preukázať a nemôže sa ani vyžadovať, aby bola pravdivosť hodnotiacich úsudkov preukázaná. **Hodnotiace úsudky preto požívajú vysokú mieru slobody prejavu.**

Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva však vyplýva, že aj hodnotiaci úsudok môže byť excesom a nemusí byť chránený slobodou prejavu – a to najmä vtedy, keď hodnotiaci úsudok nemá

Boudana, S.: A definition of journalistic objectivity as a performance. Media, Culture & Society 33(3), 2011, s. 394.

² Škop, M. – Waschková Císařová, L.: Objektivita a vyváženost v rozhlasovém a televizním vysílání: nepochopený mýtus rovnosti všech hlasů. Právník 5/2023, s. 392.

³ Napr. BARTOŇ, M.: Svoboda projevu: principy, garance, meze. Praha: Nakladatelství Leges s. r. o., 2010, s. 85.

faktický (skutkový) základ, z ktorého by mohol byť vyvodený. **Hodnotiaci úsudok však požíva vysokú mieru slobody prejavu, ak reálne existuje faktický (skutkový) základ, z ktorého bol tento hodnotiaci úsudok vyvodený.** Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva však zároveň vyplýva, že **pri uvádzaní názorov či hodnotiacich úsudkov nie je vždy potrebné súčasne výslovne uviesť aj fakty, na ktorých sa hodnotiace úsudky zakladajú.** Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí *Otegi Mondragon v. Španielsko* uviedol, že **„povinnosť uviesť skutočnosti na podporu hodnotiaceho úsudku je menej prísna, ak sú informácie už známe širokej verejnosti“.** V rozhodnutí *Feldek v. Slovensko* Európsky súd pre ľudské práva uviedol: *„...Súd zásadne nemôže prijať tvrdenie, že hodnotiaci výrok môže byť za takýto považovaný, len ak je sprevádzaný faktami, na ktorých bol výrok založený... Nevyhnutnosť spojenia medzi hodnotiacim výrokom a faktami na jeho podporu sa môže pohybovať od prípadu k prípadu podľa osobitných okolností. V tejto veci je Súd uspokojený tým, že hodnotiaci výrok, ktorý urobil sťažovateľ, bol založený na informáciách, ktoré už boli známe širokej verejnosti...“.*

Ako je zrejme z prepisu/popisu skutkového stavu, v predmetnom prípade sa príspevok týkal výsledkov prvého kola prezidentských volieb Slovenskej republiky. Odznala informácia o tom, ktorí dvaja kandidáti postupujú do druhého kola prezidentských volieb a tiež informácia o tom, že na treťom mieste skončil Štefan Harabin. Následne sa príspevok venoval rozhovorom s manželkou Štefana Harabina a osobám z jeho volebnej centrály. Následne sa príspevok venoval rozhovorom s členmi strany HLAS – SD, vrátane samotného kandidáta Petra Pellegriniho, ako aj informácií o vyjadrení predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica k výsledkom prvého kola prezidentských volieb.

V rámci príspevku tak bol výrazný priestor venovaný dvom kandidátom, pričom víťazovi prvého kola prezidentských volieb nebol venovaný (okrem úvodnej informácie) takmer žiaden priestor, či už priamo alebo sprostredkované redaktorom. V rámci odvysielaných informácií pritom odznalo aj vyjadrenie Petra Pellegriniho sprostredkované redaktorom: *„Výsledky volieb podľa neho ukázali, že väčšina ľudí na Slovensku si neželá liberálno-pravicovo-progresívneho prezidenta.“* Odznalo tiež priamo vyjadrenie Petra Pellegriniho: *„Rozhodnú o tom, kto bude na čele najbližších 5 rokov a v prípade úspechu prezidenta aj 10 rokov. To znamená, kto bude ten človek, ktorý bude na čele tejto krajiny, ktorý bude smerovanie ovplyvňovať Slovenska, ktorý bude buď spolupracovať s vládou alebo ju bude brzdiť v krokoch, ktoré by neboli na prospech ľudí alebo na prospech tejto krajiny.“* Podobne odznalo aj vyjadrenie Matúša Šutaja Eštoka: *„No, my chceme osloviť všetkých tých, ktorí chcú na Slovensku pokoj, ktorí chcú, aby tu bol mier, ktorí chcú, aby slovenské národné záujmy boli na prvom mieste.“* Redaktor na záver sprostredkoval aj vyjadrenie Roberta Fica: *„... naďalej podporuje kandidáta HLASu – SD Petra Pellegriniho, ktorý je pre Slovensko lepším riešením ako exminister Korčok“.*

V rámci príspevku tak odznali jednak vyjadrenia, ktoré podporovali Petra Pellegriniho v druhom kole prezidentských volieb a vyzdvihovali jeho kvality, avšak zároveň sa aj negatívne vyjadrovali na adresu druhého kandidáta Ivana Korčoka, a to či už explicitne alebo implicitne (*„chceme osloviť všetkých tých, ktorí chcú na Slovensku pokoj, ktorí chcú, aby tu bol mier, ktorí chcú, aby slovenské národné záujmy boli na prvom mieste“*).

V súvislosti s odvysielaním predmetného príspevku je nevyhnutné uviesť, že v danom čase prebiehala už kampaň pred druhým kolom prezidentských volieb, čiže vyššie uvedené vyjadrenia majú o to závažnejší dopad na divákov, pretože im prezentujú iba jednu stranu, resp. jedného kandidáta prezidentských volieb. Takéto vyjadrenia tak mohli mať výrazný negatívny dopad na obraz druhého kandidáta prezidentských volieb. Ten však v rámci posudzovaného príspevku nedostal žiaden priestor na vyjadrenie svojho názoru, príp. vyvrátenie niektorých tvrdení. Akékoľvek voľby sú pritom podstatným inštitútom, pretože si občania volia svojich zástupcov, ktorí ich budú nasledujúce roky zastupovať v rôznych inštitúciách. Pokiaľ je v rámci spravodajského príspevku venovaný priestor iba jednej strane, dochádza tak k skresľovaniu verejnej mienky a nie je zabezpečená vyváženosť.

V predmetnom prípade už len samotná skutočnosť, že v rámci spravodajského príspevku informujúceho o výsledkoch prvého kola prezidentských volieb iba jednému z kandidátov, ktorý

postúpil do druhého kola, a jednému neúspešnému kandidátovi, má za následok tiež neúplnosť danej spravodajskej informácie, pretože divák nedostal informáciu o oboch úspešných kandidátoch v približne rovnakom objeme. Uvedené platí o to viac, že v tomto prípade dostal divák viac-menej iba informáciu o kandidátovi, ktorý skončil na druhom mieste, pričom o víťazovi prvého kola volieb informoval účastník konania iba jednou úvodnou vetou. Akékoľvek ďalšie informácie o tomto kandidátovi už boli sprostredkované vyjadreniami zástupcov alebo podporovateľov druhého kandidáta, a to iba v negatívnom svetle.

Možno konštatovať, že stanovisko, resp. názor kandidáta Ivana Korčoka alebo predstaviteľa jeho volebného tímu možno v predmetnom prípade považovať za relevantný a významný vo vzťahu k téme príspevku, ktorou boli výsledky prvého kola prezidentských volieb. Nejde teda o nedôležitý alebo nepodstatný názor irelevantného aktéra, ale o názor víťaza prvého kola prezidentských volieb. Odvysielanie názoru Ivana Korčoka, príp. predstaviteľa jeho volebného tímu v predmetnom spravodajskom príspevku by teda nebolo zbytočným, mechanickým alebo neprimeraným uplatnením požiadavky vyváženej spravodajského programu.

V zmysle vyššie uvedených východísk posudzovania vyváženej spravodajského programu preto možno konštatovať, že vyjadrenie, resp. stanovisko Ivana Korčoka, resp. predstaviteľa jeho volebného tímu malo byť v predmetnom spravodajskom príspevku obsiahnuté, resp. sprostredkované. Ak nebolo možné zabezpečiť odvysielanie takéhoto stanoviska v čase vysielania predmetného spravodajského príspevku, vysielateľ mal zabezpečiť vyváženosť spravodajského príspevku iným spôsobom (použitím inej redakčnej techniky v rámci redakčnej slobody vysielateľa vyplývajúcej z § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.). Ako jeden z príkladov zabezpečenia vyváženej spravodajského príspevku možno uviesť, že vysielateľ mohol vyjadrenia Ivana Korčoka, resp. predstaviteľa jeho volebného tímu sprostredkovať iným spôsobom (napr. uvedením vyjadrenia Ivana Korčoka, resp. predstaviteľa jeho volebného tímu, ktoré bolo zverejnené v inom spravodajskom zdroji).

V tejto súvislosti pritom poukazujeme na to, že redaktor príspevku tento natáčal priamo v Bratislave, čo vyplýva zo záveru príspevku, pričom volebné centrály všetkých troch kandidátov spomínaných v príspevku sa nachádzali práve v Bratislave. Nezdá sa preto, že by nebolo možné vyjadrenie Ivana Korčoka, resp. predstaviteľa jeho volebného tímu získať. Aj keby nebolo v možnostiach tvoriacej redakcie, ako uviedol účastník konania, získať stanovisko priamo vo volebnej centrále Ivana Korčoka, opätovne uvádzame, že relevantné stanovisko mohlo byť aj sprostredkované, príp. mohol byť predmetný príspevok spracovaný takým spôsobom, aby bola zabezpečená jeho objektivita.

Skutočnosť, že účastník konania iba prevzal posudzovaný príspevok od iného vysielateľa, nie je pre predmetné správne konanie relevantná, pretože jeho zaradením do vysielateľa prevzal zodpovednosť za to, že tento príspevok bude v súlade so zákonom č. 264/2022 Z. z.

* * *

K aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu

K posúdeniu ústavnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa a k aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu možno uviesť, že sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy SR, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR „Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.“. Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy SR „Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.“.

Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR v čl. 26 ods. 4 ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií, a to nasledovne: „*Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.*“. V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Z toho vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie slobody prejavu musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality).

Ústava SR za legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu považuje ochranu **práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákovi, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci spravodajského programu a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou utvoriť si na predmetnú tému alebo kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru „*Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.*“. Legitímne ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: „*Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.*“

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že je legitímne obmedziť slobodu prejavu aj pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Ako už bolo uvedené vyššie, Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu „*štát musí byť konečným garantom plurality*“. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „*verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine*“. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že „*ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu...*, „*pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti*“. *Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.*“

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola „*potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov*“, pričom „*cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1*“ Dohovoru a zásah tiež „*zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10*“ Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa „*bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaújaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných“*“. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu „*zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10*“ Dohovoru.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvedenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu, sledujúc legitímny cieľ - ochranu práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach.

Zohľadniac celkové spracovanie a obsah predmetného programu a skutočnosť, že povinnosť odvysielania stanoviska oboch strán závažného politického sporu v predmetnom spravodajskom príspevku nepredstavuje neprímeraný zásah do tvorby a vysielania spravodajstva, a vzhľadom na povahu sankcie, ktorou je upozornenie na porušenie zákona a ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania, je zásah do slobody prejavu účastníka konania proporcionálny a ústavne prípustný. Sankcia za porušenie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona – je preto obmedzením práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií, ktoré je z ústavného hľadiska proporcionálne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu práv a slobôd iných a ochranu verejného poriadku.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.